శ్రీనాథ విషయ స్మృతి సంగ్రహము

శ్రీరస్తు.

శ్రీదక్షిణామూర్తయేనమః

ఆమ్నాయదీక్షితులచే

రచియింపఁబడిన

ఆశౌచవిషయస్మృతిసంగ్రహము

ఇది

పండితులచే పరిష్కరింపఁబడి,

బ్రహ్మశ్రీ. యస్. వీరరాఘవయ్య

స్వకీయ చంద్రమౌళీశ్వరముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపఁబడి

ప్రకటింపఁబడియె.

కర్నూలు.

1915 (వెల ౧ అణా)

శ్రీగణేశాయనమః

శ్రీ[illegible]దక్షిణామూర్తయేనమః

శ్రీలక్ష్మీవేంకటేశ్వరాయనమః

ఆశౌచవిషయస్మృతిసంగ్రహము

[illegible]దినాదారభ్య మాసత్రయ పర్యంతం స్రావః। తత్రమాతుస్త్రిరాత్రం। చతుర్మాసప్రభృతిషాణ్మాసపర్యంతంపాతః। తత్రచతుర్థేమాసి మాతుశ్చత్వారిదినాని। పంచమేపంచ। షష్ఠేషడ్దినాని। తత్రపంచమషష్ఠమాసిపాతవిషయేసపిండానాంపితుశ్చైకదినం। పాతోమాతుర్యథామాసప్రమాణదినానాందినత్రయ॥ ఇతిమరీచిః। అథసప్తమాసప్రభృతిప్రసూతిరిత్యుచ్యతే। ప్రసూతిర్నామఉదరాద్ధస్తపాదాద్యవయవసంపూర్ణగర్భనిర్గమః। తత్రప్రభృతిపితుర్మాతుశ్చసపిండానాందశాహ

మాశౌచం । జనననిమిత్త మస్పృశ్యత్వం మాతురేవ ।
పితుస్తు స్నానాదూర్ధ్వ స్పర్శాధికారః । తత్ర జననాశౌ
చమధ్యే శిశుమరణే తు మృతాశౌచం నాస్తి । జననా
శౌచం తు సర్వే దశాహాపర్యంతం కార్యమేవ । వి
ప్రాణనిర్గమేపి జననాశౌచం సర్వైః కార్యం । ఉత్ప
త్త్యనంతరం నాళచ్ఛేదనాత్పూర్వం శిశుమరణే స
పిండానాం పితుశ్చ త్రిదినం । ప్రసవాశౌచం మరణ
నిమిత్తం స్నానమేవ । నాళచ్ఛేదనానంతరం మరణే
సర్వేషాంపూర్ణమాశౌచం । దశాహానంతరం నా
మకరణాత్పూర్వం మరణే ఖననం । సపిండానాం
స్నానమాత్రేణ శుద్ధిః । మాతాపిత్రోస్తు జననని మి
త్త దశాహాశౌచానంతరం పితుస్త్రిరాత్రాశౌచం ।
జనననిమిత్త స్నానమాత్రం । ఉపనయనపర్యంతం
త్రిరాత్రం । శిశుమరణే నామకరణాదూర్ధ్వం దంత
జననాదర్వాగ్వా తజ్జననాదూర్ధ్వమపి దహనఖనన
యోర్వికల్పః । దంతజననాదూర్ధ్వమపి దహనే నిక్షా

నామేకాహః। ఖననే సర్వస్య స్మృతః। వర్షద్వయాదూ
ర్ధ్వం ఖననం [illegible] ర్వమప్యుదకదానమేవ। తత్రాపి
వర్షద్వయాంత [illegible] జ్ఞాతీనామహోరాత్రం। చతుర్వ
ర్షాదారభ్యోపనయనాంతం సర్వేషాం త్రిరాత్ర
మాశౌచం। అనాగతజననాత్సర్వతః పరమిత్యు
క్తత్వాత్। కన్యాయాస్తు త్రివర్షసమాప్తిపర్యం
తం జ్ఞాతీనాం సద్యస్స్నానాచ్ఛుద్ధిః॥ నాత్రగ్రంథపా
ఠః॥ చతుర్వర్షమారభ్య వివాహపర్యంతమహోరా
త్రమాశౌచం। వివాహాదూర్ధ్వం మాతాపిత్రో స్త్రి
రాత్రం। పితృవ్యాదీనామేకాహః। పితృగృహే పు
త్ర్యాః ప్రసవే మాతాపిత్రో స్త్రిరాత్రం। పితృవ్యాదీ
నామేకాహః। ఉపనయనాదూర్ధ్వం సపిండమరణే
సర్వేషాం దశాహమాశౌచం సమానం। దశాహా
దూర్ధ్వం త్రిపక్షమాసత్రయాత్పూర్వం జ్ఞాతీనాం
త్రిరాత్రం మాసత్రయాదూర్ధ్వం షాణ్మాసాత్పూ
ర్వం పక్షిణీ। తతో నవమాసపర్యంతమహోరాత్రం

తతఊర్ధ్వంస్నానాచ్ఛుద్ధిః।పక్షిణీశబ్దేనఅహర్ద్వ
యయుక్తారాత్రిః ద్వామరణేతదహః। మధ్యేరా
త్రిపరేద్యురహశ్చేతి।రాత్రిమరణేపూర్వారాత్రిః। పరే
ద్యురహోరాత్రమితి।ఏతత్ త్రిరాత్రాద్యశౌచం।
ఏకస్మిన్నేవదేశేభవతి। దేశాంతరమరణేదశాహో
నంతరంశ్రవణేస్నానాచ్ఛుద్ధిః। ఇదంతుజ్ఞాతీనాం।
దేశాంతరలక్షణం। షడశీతి త్రింశద్యోజనదూరం
వాప్రత్యేకందేశభేదఃయత్రభాషాయాంభేదః। అ
థవాసముద్రగామిన్యోమహానద్యః। అథవాశ్రీశై
లాదిమహాగిరయః। త్రింశద్యోజనదూరంవా।తద్దే
శాంతరం। తత్రశ్రవణాదూర్ధ్వంస్నానమాత్రం।
పుత్రాణాంతుమాతాపిత్రోర్మరణే దేశాంతరే కా
లాంతరేవాశ్రవణదినాదారభ్యదశాహమాశౌచం
అస్యాపమాతుఃసపత్నీమరణేదశాహమాశౌచం।
ఔరసపుత్రమరణేదేశాంతరేత్రిరాత్రం।పరస్పరం
దంపత్యోఃదేశాంతరేకాలాంతరేవాదశాహమా

శౌచంసమాసం। మరణదినాదారభ్యాంతర్దశాహ
శ్రవణే౽వశిష్టదినైః శేషశుద్ధిః। ఆహితాగ్నేస్తు
సంస్కారోపక్రమ దినాదారభ్యసర్వేషాందశా
హమాశౌచం। సపూర్వ్యమసగోత్రిణాంమాతామ
హమాతులాదీనాంత్రిదినపక్షిణ్యాదిస్వాశౌచకా
లాత్పరమేదశాహమధ్యేశ్రవణేఽహోరాత్రం। ద
శాహాదూర్ధ్వం శ్రవణేస్నానమాత్రం। ఇత్యసగో
త్రాశౌచం। శౌనప్పత్యాఃమాతాపిత్రోర్మరణాద
శాహాభ్యంతరేత్రిరాత్రం। తదూర్ధ్వంతుపక్షిణీ।
మాతామహమాతామహీమాతుల మాతులాని
మాతృష్వసృ సోదర భగినీ భాగినేయ దౌహిత్ర
శ్వశుర శ్వశ్రూ జామాతృ దుహితృమరణే త్రిరా
త్రం గ్రామాంతరేపక్షిణీ। పరస్పరభ్రాతృభగిన్యో
స్త్రిరాత్రం। దౌహిత్రభాగినేయయో రుపనీత
యోస్త్రిరాత్రం। అనుపనీతయోఃపక్షిణీ। శ్యాలక
జామాత్రోః స్వగృహేత్ర్యహం। అన్యత్రపక్షిణీ।

ఆత్మపితృష్వస్రుమాతృష్వస్రుమాతులపుత్రా ఆత్మ
బాంధవాః। పితుః పితృష్వస్రు మాతృష్వస్రు మాతు
లపుత్రాః పితృబాంధవాః। మాతుః పితృష్వస్రుమా
తృష్వస్రుమాతులపుత్రా మాతృబాంధవాః। ఏ
తేషాం మరణే పక్షిణీ। స్వగృహే త్రిరాత్రం వా
తిస్యాద్యావంక్తీ యశ్శవనిర్హరణే దహనాదౌ
చ। తద్గృహవాసీ త్రిరాత్రం తదన్నభోజీ దశరా
త్రం। ధర్మార్థమనాథబ్రాహ్మణనిర్హరణే సద్య
స్నానాచ్ఛుద్ధిః। ప్రతిపదేఽశ్వమేధఫలం భవతి। బుద్ధి
పూర్వకం। శైలగ్రావాల్పతనోద్బంధనానలాత్మ
నిబలక్ష్యదేశాదిభిరాత్మఘాతినాం కాష్ఠవద్గ్రామాస
వత్సరావధి తత్పూర్వం వా నారాయణబలిం కృ
త్వా సర్వమూర్ధ్వదైహికం కుర్యాత్। తదానీం వక్ష్య
మాణత్రిరాత్రమాశౌచం। మరణకాలే స్నానమా
త్రం। సమానమరణేనాపి యశ్చిత్తం కృత్వా తదానీ
మేవార్ధ్వదైహికం కుర్యాత్। మాతాపిత్రోర్దేశాం

తరమరణేఽప్యేభ్యావేపాలాశవిధినాదహనాద్యుక్తం ।
వృత్తాగ్నామేవ దశాహమాశౌచమితి శేషః । జ్ఞాతి
నాం త్రిరాత్రం । ఇదమనాహితాగ్నివిషయం । ఆహి
తాగ్నినా తు దేశాంతరమరణేస్యశావేపాలాశవి
ధినా శౌచాగ్నిభిర్దాహే పుత్రైర్జ్ఞాతిభిస్సహ ద
శాహమాశౌచం కార్యం । అస్థిసద్భావే సంస్కా
గ్నేః ప్రమాభావే కాలాంతరే క్రియమాణే పూర్వ
మగృహీతాశౌచేనాపూర్ణదశాహమాశౌచం ।
పూర్వ్యమాణాశౌచేఽగృహీతాశౌచినా జ్ఞాతి
నాం సంస్కారకాలే పూర్ణాశౌచం । స్నానమాత్రం
గృహీతాశౌచానాం తు । ఇదానీం త్రిరాత్రం । బ్రాహ్మణ
స్యశూద్రశవానుగమనే త్రిరాత్రం । అథవా సము
ద్రగామినదీస్నానం । బ్రాహ్మణశవానుగమనే
సచేలస్నానం । పిత్రాశౌచమధ్యమాతృమృతా
యాం పిత్రాశౌచం సమాప్య పక్షిణ్యాశౌచం కా
ర్యం । మాత్రాశౌచమధ్యే పితృమరణే తత్ప్రభృతి

శాహమాశౌచం। సపూర్వశేషేణశుద్ధిః। ఇదంపుత్ర
త్రాణాంజ్ఞాతీనాంపూర్వశేషేణైవశుద్ధిః। పూర్వ
గృహీతదశాహమధ్యేఽన్యస్సపిండమరణే దశాహ
పర్యంతంపూర్వగృహీతాశౌచేనైవశుద్ధిః। దశమ
హ్ని అష్టమయామాత్పూర్వం సపిండమరణే పూర్వశే
షేణశుద్ధిః। అష్టమయామాదూర్ధ్వం రాత్రౌయామత్ర
యాత్పూర్వంమరణేఽతిరేకస్యారుః గాగాగిదు న్యా
ఘ్యాదినాఘ్యాశుద్ధిః। తన్యావాన్తరాణౌ చతుర్థ
యామేమరణే ఉదయానంతరం త్రిరాత్రమాశౌ
చంకార్యం। మానుషాస్థిబుద్ధిపూర్వ్యాఃగపాసిస్పృ
ష్టైత్రిరాత్రం। అబుధ్యాస్సరసిస్పృష్టేపాః స। విర
సేత్యాచమనీయం। అమానుషాస్థిస్పృశేచ్ఛిరసిగు
స్నానం। సపిండమరణేవానప్రస్థయతిదీక్షితనైష్ఠిక
బ్రహ్మచారిణాంనాశౌచం। అత్రదీక్షితానాంప
శూనప్రయోగసమాప్తిపర్యంతం శ్రౌతకర్మణిసా
యావాద్భిః స్నానోత్తరం త్యాగోపస్థానపర్యంతం

నాశౌచం। నైష్ఠికబ్రహ్మచారిణాం వ్రతసమాప్త్యనం
తరం సమావర్తనోత్తరం మృతానాం త్రిరాత్రమా
శౌచం। నైష్ఠికలక్షణం। ఉపనయనకాలే బ్రహ్మచర్య
వ్రతోపదేశక్రమేణ గురుకులవాసః సాయం ప్రాతర్భి
క్షాన్నమగ్నికార్యం దండాజినధారణవేదాభ్యాసా
దివ్రతప్రయుక్తా నైష్ఠికబ్రహ్మచారిణః । తేషాం
నాశౌచం। మాతాపితృమాతామహగురూపా
ధ్యాయాచార్యమరణే తేషామప్యాశౌచమస్త్యేవ
అశౌచమపి కర్మలోపలక్షణం। తత్ర తన్వ్రతలోపః। అన్య
సపిండమరణే దశాహాదూర్ధ్వం శ్రవణే త్రిరాత్రమా
శౌచం। దశాహమధ్యే శ్రవణేనాన్యసపిండమరణే
పూర్వశేషేణ శుద్ధిః। తదారభ్య దశాహమాశౌచం
న కార్యం। దశాహాశౌచమధ్యే త్రిరాత్రాశౌచం
ప్రాప్తేపి పూర్వేణైవ శుద్ధిరితి విశేషః। ఏకాదశే
హని ప్రాప్తే పార్వణం తు విధీయతే నారాయణబ
లిం చైవ కుర్వీత ద్వాదశేహని। పూర్వప్రశాంతచా

లోపనయనవివాహాదిసంస్కారేషు అగ్న్యాధానా
దిశ్రౌతకర్మసు శ్రాద్ధోక్రమయజ్ఞదేవప్రతిష్ఠారా
మోత్సర్గాదిషు కర్మసమాప్తిపర్యంతంనాశౌచం। త
దూర్ధ్వమవశిష్టమాశౌచం కార్యం। శ్రాద్ధవిషయే
కర్తృభోక్తృవిషయే ఉభాభ్యాముపరిజ్ఞాతేచేద్దో
షః। యేనకేనజ్ఞాతే సత్యనుక్తశ్రాద్ధాదేస్తు కేవలభో
జనాదాజ్ఞాతస్యైవదోషః॥

ఇత్యమ్మయదీక్షిత కృతాశౌచవిషయస్మృతి
సంగ్రహే ఆశౌచవిషయస్సమాప్తః॥ మంగళం॥

Printed by S. V. Raghaviah (Proprietor)
Chandramowleswara Press, Kurnool.

10318